

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasi@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Уторак, 21. јул 2020. године

БАЊА ЛУКА

Број 71

Год. XXIX

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ банка а.д. Бања Лука
562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Addiko Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

1416

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), а у складу са Одлуком Владе Републике Српске о прихватању донаторских средстава Владе Републике Србије, број: 04/1-012-2-3407/19, од 26.12.2019. године ("Службени гласник Републике Српске", број 110/19), Влада Републике Српске, на 80. сједници, одржаној 16.7.2020. године, д о н о с и

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ОДОБРАВАЊУ ДОНАТОРСКИХ СРЕДСТАВА МИНИСТАРСТВУ ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

У Одлуци о одобравању донаторских средстава Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске, број: 04/1-012-2-1084/20, од 16. априла 2020. године ("Службени гласник Републике Српске", број 38/20), у тачки I умјесто: "3.203.187,50 КМ" треба да стоји: "1.240.422,87 КМ".

II

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1882/20
16. јула 2020. године
Бањалука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

1417

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), а у складу са Одлуком Владе Републике Српске о прихватању донаторских средстава Владе Републике Србије, број: 04/1-012-2-3407/19, од 26.12.2019. године ("Службени гласник Републике Српске", број 110/19), Влада Републике Српске, на 80. сједници, одржаној 16.7.2020. године, д о н о с и

ОДЛУКУ

О СТАВЉАЊУ ВАН СНАГЕ ОДЛУКЕ О ОДОБРАВАЊУ ДОНАТОРСКИХ СРЕДСТАВА МИНИСТАРСТВУ ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

Ставља се ван снаге Одлука о одобравању донаторских средстава Министарству здравља и социјалне заштите

Републике Српске, број: 04/1-012-2-1004/20, од 9. априла 2020. године ("Службени гласник Републике Српске", број 34/20).

II

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1883/20
16. јула 2020. године
Бањалука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

1418

На основу члана 28. став 5. Закона о заштити од пожара ("Службени гласник Републике Српске", број 94/19) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), министар унутрашњих послова 7. јула 2020. године д о н о с и

ПРАВИЛНИК

О ТЕХНИЧКИМ НОРМАТИВИМА ЗА СТАБИЛНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ ЗА ДОЈАВУ ПОЖАРА

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички нормативи за стабилне инсталације за дојаву пожара.

Члан 2.

Одредбе овог правилника примјењују се у поступку издавања одобрења за употребу изграђеног или реконструисаног објекта или дијела објекта који представља економско-техничку цјелину и као такав може се самостално користити.

ГЛАВА II УСЛОВИ ЗА СТАБИЛНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ ЗА ДОЈАВУ ПОЖАРА

Члан 3.

Стабилна инсталација за дојаву пожара пројектује се и изводи на начин да правилним избором, бројем и распоредом јављача пожара омогући сигнализирање појаве пожара у најранијој фази, уз довољно велику сигурност спречавања лажних узбуђивања.

Члан 4.

Свјетлосна сигнализација сметњи на стабилној инсталацији за дојаву пожара стално је укључена, а по отклањању сметње сигнализација се аутоматски искључује.

Члан 5.

Осјетљивост стабилне инсталације за дојаву пожара мијењају само обучена лица.

ГЛАВА III ПЛАН УЗБУЊИВАЊА (АЛАРМИРАЊА) И АУТОМАТСКИ ЈАВЉАЧИ ПОЖАРА

Члан 6.

(1) Стабилна инсталација за дојаву пожара има детаљно разрађен план узбуњивања, у коме су утврђени поступци узбуњивања у току радног времена и ван радног времена.

(2) План узбуњивања из става 1. овог члана усклађује се са општим актом заштите од пожара или планом заштите од пожара.

Члан 7.

План узбуњивања поставља се у непосредној близини дојавне централе и у сваком тренутку осигурава следеће:

- 1) упозорење лицима у опасности ради правовремене евакуације,
- 2) узбуњивање дежурног лица и територијалне ватрогасно-спасилачке јединице,
- 3) узбуњивање најближе ватрогасно-спасилачке јединице,
- 4) узбуњивање одговорних лица која имају посебна задужења (као што су спровођење мјера заштите од пожара, усмјеравање екипа за гашење пожара и информисање),
- 5) планирање свих мјера које се могу предузимати у случају неисправности или искључивања појединих дојавних зона.

Члан 8.

(1) Пожарна узбуна (аларм) сигнализира се свјетлосно и звучно на дојавној централни, свим паралелним таблоима и у локалном пожарном контролном центру и само обучена лица могу да искључују уређај за пожарну узбуну.

(2) Пожарна узбуна (аларм) треба да омогући брзо проналажење мјеста појаве пожара.

Члан 9.

(1) Аутоматски јављач пожара је дио стабилне инсталације за дојаву пожара, који непрекидно или у одређеним временским размацима прати одговарајуће физичке или хемијске промјене јављача пожара, омогућавајући откривање пожара у надзираном простору.

(2) Аутоматски јављачи пожара према принципу рада дијеле се на:

- 1) термичке јављаче пожара, који реагују на повећање температуре;
- 2) димне јављаче пожара, који реагују на производе сагоријевања и/или честица које лебде у атмосфери, чији се дијаметар креће од 10 µm (видљиви дим) до 1 µm (невидљиви дим), а који се дијеле на:
 1. јонизујуће димне јављаче пожара, који реагују на производе сагоријевања који утичу на промјену јонизујуће струје у радиоактивној комори јављача пожара,
 2. оптичке димне јављаче пожара, који реагују на производе сагоријевања који доводе до апсорпције или распршивања свјетлости у инфрацрвеном, видљивом и/или ултраљубичастом опсегу електромагнетног спектра;
 - 3) јављаче гаса, који реагују на гасовите производе сагоријевања и/или на производе разлагања усљед топлоте;
 - 4) јављаче пламена, који реагују на емитовано зрачење из пламена.

ГЛАВА IV ДОЈАВНА ЦЕНТРАЛА

Члан 10.

(1) Дојавна централа је уређај за надзор и управљање пожаром које је у вези са јављачима пожара и обавља свјетлосно и звучно узбуњивање и пренос сигнала о пожару на паралелне сигнализаторе и службама за заштиту од пожара.

(2) Дојавна централа прихвата податке о пожару од прикључених јављача пожара и укључује звучну и свјетлосну сигнализацију одређујући мјесто опасности.

(3) Дојавна централа преноси служби за заштиту од пожара информацију о пожару преко предајног уређаја даљинске сигнализације и/или преко уређаја за управљање аутоматском противпожарном инсталацијом укључује гашење.

(4) Дојавна централа непрекидно надзире правилан рад стабилне инсталације за дојаву пожара и даје звучне и свјетлосне сигнале упозорења приликом сваке неисправности.

(5) Звучни сигнал узбуне (аларма) разликује се од звучног сигнала квара.

Члан 11.

Дојавна централа садржи:

- 1) индикатор узбуне (црвене боје),
- 2) индикатор дојавне зоне (црвене боје),
- 3) индикатор неисправности (жуте или бијеле боје),
- 4) индикатор укљученог стања (зелене боје),
- 5) индикатор искључености дојавне зоне или дијела ватродојавног система (жуте боје),
- 6) индикатор напајања из резервног извора (зелене боје),
- 7) уређај за извођење функционалне контроле.

Члан 12.

Дојавна централа сигнализира следеће кварове:

- 1) искључење из рада једног или више јављача пожара,
- 2) квар на примарним водовима,
- 3) квар на извору напајања,
- 4) испад осигурача у функционално важним струјним колима,
- 5) спој са земљом.

Члан 13.

Уређај за извођење функционалне контроле контролише рад индикатора узбуне и квара, као и индикатора дојавне зоне.

Члан 14.

Свјетлосна сигнализација узбуне или квара изводи се на начин да остаје укључена за вријеме трајања пожара или квара, без обзира на искључивање звучне сигнализације.

Члан 15.

Сви осигурачи дојавне зоне - индикатори и уређаји за руковање означени су видно и трајно.

Члан 16.

На дојавној централни за више дојавних зона постоји могућност једноставног искључивања сваке дојавне зоне без утицаја на нормалан рад осталих дојавних зона.

Члан 17.

Кућиште за смјештај дојавне централе је механички отпорно и омогућава прегледност свих индикатора.

Члан 18.

(1) Дојавна централа је постављена у просторији гдје се непрекидно дежура или је до мјеста са непрекидним дежурством осигурана паралелна сигнализација,

односно аутоматски даљински пренос сигнала пожара и сметње.

(2) У близини дојавне централе постављају се план узбуњивања, контролна књига и упутство за руковање и одржавање дојавне централе.

Члан 19.

На дојавну централу поставља се натписна плочица са подацима о произвођачу, типској ознаци дојавне централе, години производње, фабричком броју и броју увјерења о квалитету.

ГЛАВА V

ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЗБУЊИВАЊЕ (АЛАРМИРАЊЕ)

Члан 20.

(1) Елементи за узбуњивање - алармирање су уређаји који у случају пожара дају звучне и/или свјетлосне сигнале.

(2) Елементи за узбуњивање - алармирање (сирене, звона, лампе, блескалице), предајници и пријемници даљинске сигнализације стално се одржавају у исправном стању и заштићени су од оштећења и блокирања.

Члан 21.

Елементи за пожарно узбуњивање разликују се од елемената за остала узбуњивања и црвене су боје или су обложени натписним плочицама "пожарна узбуна".

Члан 22.

За боље надзирање и бржу оријентацију акције на гашењу пожара користе се уређаји за паралелну сигнализацију и/или синоптичке табле са уцртаним објектима и дојавним зонама.

ГЛАВА VI

ТЕХНИЧКЕ МЈЕРЕ НАДЗОРА ПОЖАРА ДОЈАВНЕ ЦЕНТРАЛЕ

Члан 23.

(1) Подручје надзора пожара, тј. подручје на коме се примјењују техничке мјере надзора пожара, јесте цијело подручје надзирано стабилном инсталацијом за дојаву пожара.

(2) Подручја на којима се примјењују техничке мјере надзора пожара просторно су или грађевински одвојена помоћу противпожарних зидова и подова од подручја на којима се наведене мјере не примјењују.

Члан 24.

Техничке мјере надзора пожара примјењују се на:

- 1) лифтове, транспортна и трансмисијска окна,
- 2) кабловске канале и окна,
- 3) клима-уређаје и вентилацијске уређаје,
- 4) канале и окна за отпад и спремнице за сакупљање,
- 5) коморе и просторе у зиду,
- 6) међустропне и међуподне просторе.

Члан 25.

Изузетно од одредбе члана 24. овог правилника, техничке мјере надзора пожара не примјењују се на:

- 1) санитарне просторе и праонице без запаљивих материјала или отпадака,
- 2) кабловске канале и окна који су недоступни људима и ватроотпорно одвојени,
- 3) подземна склоништа која се у мирнодопско вријеме не употребљавају у друге сврхе,
- 4) просторе који су заштићени једном од аутоматских инсталација за гашење пожара,
- 5) међупросторе у стропу и поду, ако су нижи од 0,8 m, без водова за сигурносне уређаје, пожарног оптерећења мањег од 25 MJ/m, подијелени у цјелине не дуже од 10 m и не шире од 10 m.

ГЛАВА VII

ДОЈАВНЕ ЗОНЕ И ИЗБОР ЈАВЉАЧА ПОЖАРА

Члан 26.

(1) Подручје на које се примјењују техничке мјере надзора пожара дијели се на дојавне зоне, а њихово одређивање врши се тако да се може брзо и једнозначно одредити мјесто избијања пожара.

(2) Дојавна зона обухвата простор на једној етажи (изузетак су степеништа, лифтови и слична окна) и није већа од пожарног сектора нити већа од 1.600 m².

(3) Дојавна зона у смислу ст. 1. и 2. овог члана подраумијева групу јављача пожара која је предвиђена за један сигнал у дојавној централни.

Члан 27.

(1) У једној дојавној зони може бити више простора само ако су ти простори сусједни, а нема их више од пет са укупном површином до 400 m², или ако су ти простори сусједни, а прилази се могу лако надгледати и укупна површина простора није већа од 1.000 m².

(2) У случајевима из става 1. овог члана предвиђају се одвојени индикатори дјеловања због лакшег и бржег проналажења простора у којем се појавио пожар.

Члан 28.

Јављачи пожара у међуподовима и међустроповима, кабловским каналима, клима-уређајима и слично груписани су у одвојене дојавне зоне.

Члан 29.

На сваком јављачу пожара или у његовој непосредној близини видљиво је којој дојавној зони припада.

Члан 30.

(1) Дојавна зона у примарном воду максимално садржи 25 аутоматских јављача пожара.

(2) Посебне дојавне зоне са ручним јављачима пожара не садрже више од десет ручних јављача пожара.

Члан 31.

(1) Избор јављача пожара зависи од очекиваних пожарних величина које се могу јавити при настанку пожара, висини простора, утицају околних погонских услова и других могућих извора сметњи.

(2) Ако се у фази настајања пожара очекује тињајући развој пожара са димом и мало топлоте и зрачења пламена, употребљавају се димни јављачи пожара.

(3) Ако се у фази настајања пожара очекује брзи развој пожара уз јако ослобођење топлоте и интензивно зрачење пламена, примјењују се димни и термички јављачи пожара или јављачи пламена или њихове комбинације.

(4) Димни јављачи пожара примјењују се у просторима у којима може настати штета од дима, без обзира на то да ли је ријеч о очувању људских живота или о скупоцијеним уређајима осјетљивим на дим.

ГЛАВА VIII

УТИЦАЈ ВИСИНЕ ПРОСТОРА, ТЕМПЕРАТУРЕ, СТРУЈАЊА ВАЗДУХА И ВИБРАЦИЈА НА НАЧИН ПОСТАВЉАЊА ЈАВЉАЧА ПОЖАРА

Члан 32.

Међузависност различитих аутоматских јављача пожара и висине простора је у складу са условима датим на Скици 1, која се налази у Прилогу 1. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 33.

Зависност површине димних јављача пожара на којој се примјењују техничке мјере надзора и висине простора је у складу са условима датим на Скици 2, која се налази у Прилогу 2. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 34.

(1) Димни јављачи пожара и јављачи пламена постављају се на мјеста на којима температура није већа од + 50 °C.

(2) Температура реаговања термичких јављача пожара је између 10 °C и 35 °C изнад највише температуре која настаје природним или погонским дјеловањем у околини јављача пожара.

(3) У просторима с температуром мањом од 0 °C не постављају се димни јављачи пожара.

(4) За температуре мање од 0 °C препоручују се термички јављачи пожара.

Члан 35.

(1) Димни јављачи пожара постављају се у простору у ком брзина струјања ваздуха није већа од 5 m/s, изузев ако је дозвољена примјена јављача пожара и за веће брзине струјања ваздуха.

(2) Термички јављачи пожара и јављачи пламена не подлијежу утицају брзине струјања ваздуха.

Члан 36.

Вибрације не утичу на правилан рад јављача пожара, а прије монтаже јављача пожара мјере се вибрације и утврђују могући утицаји на положај јављача пожара.

ГЛАВА IX

УТИЦАЈ ВЛАГЕ, ДИМА, ПРАШИНЕ И СВЈЕТЛОСТИ НА ЈАВЉАЧЕ ПОЖАРА

Члан 37.

(1) У односу на влагу релативна влага ваздуха је до 95%, али потребно је да се онемогући стварање магле и росе код димних јављача пожара.

(2) У просторима у којима постоји могућност прскања воде употребљавају се јављачи пожара одговарајуће заштите.

Члан 38.

(1) Ако се у погонима појаве пропратне појаве, као што су дим, прашина или слични аеросоли, лажно узбуњивање димних јављача пожара спречава се примјеном филтера и заклона.

(2) Лажно узбуњивање у смислу става 1. овог члана подразумијева остваривање пожарног сигнала усљед техничких сметњи или лажне пријаве.

Члан 39.

Ако је због висине простора или из других разлога неизбјежна употреба јављача пламена, нежељени утицаји свјетлости спречавају се примјеном посебних завјеса и прекривача који се стављају на јављаче пожара.

ГЛАВА X

БРОЈ И РАЗМЈЕШТАЈ ЈАВЉАЧА ПОЖАРА

Члан 40.

(1) Број и размјештај јављача пожара одређују се према врсти јављача пожара, просторној геометрији штићеног простора и условима околине.

(2) Јављачи пожара бирају се тако да очекиване пожаре детектују у почетним фазама, а смјештају се тако да се спријече лажна узбуњивања.

Члан 41.

(1) Број јављача пожара у зависности од површина на којима се примјењују техничке мјере надзора пожара испуњавају захтјеве који су дати у Табели, која се налази у Прилогу 3. и чини саставни дио овог правилника.

(2) Максимално дозвољени хоризонтални размаци између јављача пожара одређени су дијаграмом на Скици 3, која се налази у Прилогу 4. и чини саставни дио овог правилника.

(3) Дозвољено одступање од квадратне расподеле јављача пожара је према изведеним граничним кривуљама К.

(4) Унутар припадајућих граничних кривуља бирају се размаци за "а" и "б".

(5) У подручју између Y и Z јаче извучене граничне кривуље означавају максималну надзирану површину.

Члан 42.

При пројектовању јављача пожара за двозонску зависност за исте пожарне величине дефинисане надзиране површине редукују се за 50%.

Члан 43.

(1) Димни и термички јављачи пожара постављају се под стропом, а ако то није могуће, димни и термички јављачи пожара могу да се постављају на зидове, носаче, стубове или вјешањем на жичану ужад испод крова зграде са свјетларницима.

(2) Потребни размаци димних јављача пожара према стропу дати су у Табели, која се налази у Прилогу 5. и чини саставни дио овог правилника.

ГЛАВА XI

РАЗМЈЕШТАЈ ЈАВЉАЧА ПОЖАРА КОД СТРОПОВА СА ПОТПОРАМА И СМЈЕШТАЈ ЈАВЉАЧА ПОЖАРА У УСКИМ ПРОСТОРИМА

Члан 44.

(1) Потпоре, носачи, греде, ребра и друго утичу на размјештај јављача пожара ако им је висина већа од одређене висине.

(2) Међузависност висине простора, висине потпора и утицаја на размјештај јављача пожара дата је на Скици 4, која се налази у Прилогу 6. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 45.

(1) Ако је поједини дио строба већи или једнак 60% од дозвољене надзиране површине јављача пожара, у свако поље постављају се јављачи пожара.

(2) Ако су површине поља веће од дозвољене надзиране површине, поједина поља посматрају се као засебни простори.

(3) Ако је висина потпора изнад 800 mm, за свако поље строба предвиђа се по један јављач пожара.

Члан 46.

(1) У пролазима, ходницима и другим просторима са стропом ужим од 3 m размаци између јављача пожара су:

- 1) за термичке јављаче пожара - до 10 m,
- 2) за димне јављаче пожара - до 15 m.

(2) Максимално дозвољене надзиране површине не прекорачују се.

ГЛАВА XII

РАЗМАК ЈАВЉАЧА ПОЖАРА ОД ЗИДОВА, УСКЛАДИШТЕНЕ РОБЕ ИЛИ УРЕЂАЈА, СТРОПА И КРОВА

Члан 47.

(1) Размак јављача пожара од зидова није мањи од 0,5 m, изузев пролаза и канала ширине мање од 1 m.

(2) Дозвољени размак од зида може се одабрати према дијаграму приказаном на шематском приказу и дијаграму дозвољених размака јављача пожара од зида датом на Скици 5, која се налази у Прилогу 7. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 48.

(1) Хоризонтални и вертикални размак јављача пожара од уређаја или ускладиштене робе ни на једном мјесту није мањи од 0,5 m.

(2) Ускладиштени материјал који до строба не оставља већи отвор од 5% висине простора сматра се зидом.

Члан 49.

- (1) Термички јављачи пожара постављају се на строп.
- (2) При постављању димних јављача пожара употребљавају се вриједности наведене у Табели, која се налази у Прилогу 5. овог правилника.
- (3) Димни јављачи пожара постављају се непосредно на строп или сљеде крова ако је висина равног стропа мања од 8 m, односно ако је висина сљемена мања од 4 m.

**ГЛАВА XIII
РАСПОРЕД ЈАВЉАЧА ПОЖАРА КОД ПОСЕБНОГ
ОБЛИКА СТРОПА И КРОВА И УТИЦАЈ
ВЕНТИЛАЦИЈЕ И КЛИМАТИЗАЦИЈЕ НА РАСПОРЕД
ЈАВЉАЧА ПОЖАРА**

Члан 50.

Код простора са косим стропом, као и троугластим или сљеменастиим кровом, чији је нагиб већи од 15° поставља се ред детектора у вертикалној равни врха простора, односно највишег дијела простора.

Члан 51.

Јављачи пожара за надзирање простора не постављају се у струју свјежег ваздуха клима-уређаја и вентилационих уређаја.

Члан 52.

Перфорирани стропови који служе за вентилацију тварају се на растојању од 0,5 m до јављача.

Члан 53.

(1) У провјетреној и климатизованој просторији спријечено је настајање велике концентрације дима, чиме је смањена и осјетљивост стабилне инсталације за дојаву пожара, те се у том случају смањује надзирана површина јављача пожара и повећава осјетљивост.

(2) Надзирана површина у смислу става 1. овог члана је површина пода коју надзире један аутоматски јављач пожара.

**ГЛАВА XIV
РАСПОРЕД И СМЈЕШТАЈ РУЧНИХ ЈАВЉАЧА ПОЖАРА**

Члан 54.

- (1) Ручни јављач пожара је уређај за ручно узбуђивање (алармирање) који укључује лице након откривања пожара.
- (2) Ручни јављач пожара је саставни дио стабилне инсталације за дојаву пожара.

Члан 55.

(1) Ручни јављачи пожара постављају се са унутрашње и са спољне стране зграде на зидовима и конструкцијама са висином уградње 1,5 m од нивоа пода или земље.

(2) Унутар зграде ручни јављачи пожара постављају се на путевима за евакуацију, у ходницима, пролазима, на стеништима, излазима, у близини простора са већим пожарним ризиком, уз важне комуникације и у близини ручних апарата за гашење пожара.

(3) Унутар зграде ручни јављачи пожара постављају се у размаку до 40 m, а изван зграде до 120 m један од другог.

Члан 56.

(1) Уз сваки ручни јављач пожара поставља се натписна плочица на којој су тачно назначени намјена и начин укључивања.

(2) Ручни јављачи пожара не постављају се у исте дојавне зоне са аутоматским јављачима пожара.

**ГЛАВА XV
СПРЕЧАВАЊЕ ЛАЖНИХ УЗБУЂИВАЊА**

Члан 57.

(1) Термички јављачи пожара не смјештају се на мјестима на којима околна температура, усљед природних или

погонских топлотних извора, може да доведе до нежељеног узбуђивања стабилне инсталације за дојаву пожара.

(2) Приликом размјештаја термичких јављача пожара води се рачуна о могућности директног утицаја сунца, термичким зрачењима погонских уређаја, као и о утицају врућег ваздуха или вруће паре.

Члан 58.

(1) Димни јављачи пожара не смјештају се у близини радних мјеста и погонских уређаја који су извор дима, паре, прашине или сличних аеросоли.

(2) Да би се спријечило лажно узбуђивање, при смјештају димних јављача пожара у ниским просторима (висине до 3 m) предузимају се сљедеће мјере:

- 1) врши се размјештај јављача пожара изван простора стропа који је изнад сталног радног мјеста,
- 2) употребљава се двозонска зависност,
- 3) врши се замјена димних јављача пожара са термичким јављачима пожара,
- 4) употребљавају се јављачи пожара са временским за-тезањем,
- 5) одређује се забрана пушења,
- 6) смањује се осјетљивост стабилне инсталације за дојаву пожара.

(3) Двезонска зависност из става 2. тачка 2) овог члана подразумијева утврђени поступак у случају појаве пожара, односно мјеру за спречавање лажног узбуђивања (активирањем јављача пожара из прве зоне може се извршити селективно узбуђивање или нека управљачка функција, а активирањем јављача пожара из друге зоне укључује се опште узбуђивање и остале управљачке функције).

Члан 59.

У просторима са јаким струјањима ваздуха термички и димни јављачи пожара заштићују се посебним лименим заклонима прилагођеним за те намјене (вјетробран).

**ГЛАВА XVI
НАПАЈАЊЕ СИСТЕМА ЕНЕРГИЈОМ**

Члан 60.

(1) Напајање система енергијом може да буде из два извора:

- 1) електрична мрежа,
- 2) акумулаторска батерија.

(2) При нестанку енергије из електричне мреже акумулаторска батерија аутоматски и без прекида преузима напајање стабилне инсталације.

Члан 61.

(1) Извори енергије су чврстим фиксним прикључцима спојени на систем стабилне инсталације.

(2) У случају сметње, испад једног од извора енергије не изазива испад другог извора енергије, а испад се свјетлосно и звучно региструје на дојавној централи.

(3) Прелазак са једног извора енергије на други извор енергије не доводи до штетног утицаја на рад стабилне инсталације.

Члан 62.

(1) Енергија која се користи за напајање стабилне инсталације не употребљава се за напајање других уређаја.

(2) Уређаји прикључени на секундарне водове напајају се и другим облицима напајања енергијом.

**ГЛАВА XVII
ЕЛЕКТРИЧНА МРЕЖА И АКУМУЛАТОРСКЕ
БАТЕРИЈЕ**

Члан 63.

(1) Напајање енергијом из електричне мреже је такво да омогућује трајан погон стабилне инсталације за дојаву пожара и пушење акумулаторске батерије.

(2) За довод енергије употребљава се одвојено струјно коло са посебно означеним осигурачем (црвена боја).

(3) На дојавној централи мора постојати могућност једноставног искључивања сваког струјног кола, без утицаја на нормалан рад осталих дојавних зона.

Члан 64.

(1) Уређај за пуњење акумулатора је димензионисан тако да се акумулатор испразни до крајње дозвољеног напона аутоматски напуни у року од 24 часа на 80% називног капацитета.

(2) Пуњење акумулатора окончава се најкасније по истеку 48 часова.

Члан 65.

(1) За стабилне инсталације са аутоматском дојавом сметње, на мјестима на којима није обезбијеђено непрекидно дежурство, капацитет батерије израчунава се тако да при неисправном напајању мрежним напоном буде осигуран трајан рад од 72 часа стабилне инсталације, с тим да се након тога може укључити уређај за узбуњивање за пожарни сектор са највећом енергетском потрошњом и напајањем од 30 минута.

(2) За стабилне инсталације са аутоматском дојавом сметње, на мјестима на којима су обезбијеђени непрекидно дежурство и служба за отклањање кварова, капацитет батерије бира се тако да се при неисправном мрежном напајању омогући несметан рад инсталације од најмање 30 часова и 30 минута рада уређаја за узбуњивање.

(3) За стабилне инсталације са аутоматском дојавом сметње, на мјестима на којима су обезбијеђени непрекидно дежурство и служба за отклањање кварова, капацитет батерије бира се тако да је при неисправном напајању мрежним напоном могућ трајно несметан рад инсталације од најмање четири часа и 30 минута рада елемената за узбуњивање за пожарни сектор са највећом енергетском потрошњом.

(4) У случају из става 3. овог члана на располагању је резервно мрежно или агрегатско напајање које се аутоматски укључује испадом првог мрежног напајања.

Члан 66.

(1) За стабилне инсталације за дојаву пожара употребљава се акумулатор са роком трајања који није краћи од четири године.

(2) Акумулатори са мокрим ћелијама постављају се у просторије које су довољно провјетрене, суве и сигурне од залеђивања.

(3) Акумулатори се постављају тако да буду заштићени од спољних утицаја и оштећења и да је акумулаторима могућ приступ ради одржавања и испитивања.

ГЛАВА XVIIII ПОВЕЗИВАЊЕ СТАБИЛНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ ЗА ДОЈАВУ ПОЖАРА СА ТЕХНОЛОШКОМ И ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОМ ОПРЕМОМ

Члан 67.

На излазима дојавне централе налазе се контактни или бесконтактни елементи за управљање технолошком и електротехничком опремом објекта.

Члан 68.

Дојавна централа формира импулс за управљање аутоматским уређајима за гашење пожара и импулс за енергетско искључење надзираног објекта при укључивању најмање два димна јављача пожара који су постављени у надзираној просторији.

Члан 69.

Управљање уређајима за вентилацију и климатизацију врши се при укључивању једног димног јављача пожара.

ГЛАВА XIX КАБЛОВИ И ПРОВОДНИЦИ

Члан 70.

(1) Стабилна инсталација за дојаву пожара и припадајући преносни водови изводе се мрежом каблова или водова те стабилне инсталације.

(2) Преносни водови из става 1. овог члана јесу спољне везе са дијеловима стабилне инсталације за дојаву пожара, а служе за пренос информација и напајање енергијом.

(3) Каблови се изводе са механичком заштитом која одговара захтјевима надзираног простора према електротехничким нормативима за извођење стабилних инсталација у зградама и индустрији.

(4) Пресјек каблова бира се тако да одговара потрошњи струје употребљених уређаја и захтјевима у односу на максимално дозвољен електрични отпор линије.

(5) Пресјек вода у каблу није мањи од 9,6 mm.

(6) При употреби вишежилних каблова оставља се 10% резерве од броја водова и стезалки (спојница) у разводним ормарима.

Члан 71.

(1) У једној цијеви, ормару, каблу, посебном каналу или вертикали (силазишту) не полажу се заједнички струјна кола са напоном до 50 V са струјним колима чији је напон виши од 50 V.

(2) Разводне кутије и ормари стабилне инсталације означавају се црвеном бојом.

(3) Број повезивања (спајања) јављача пожара треба да буде што мањи, те да се свако спајање изводи лемљењем или другом јако сигурном механичком методом.

Члан 72.

Против електричних утицаја који ометају рад јављача пожара (електрична интерференција, муња, укључивање и искључивање снажних потрошача, електричне искре и електромагнетни таласи) предузимају се одговарајуће заштитне мјере, као што су полагање каблова и водова у металне уземљене цијеви и/или употреба специјалних филтера и других заштитних мјера.

Члан 73.

Отпор изолације између вода и вода и земље износи најмање 500 килоома (kΩ), а за мјерења отпора изолације не употребљава се инструмент са напоном вишим од 50 V, изузев ако су сви дијелови стабилне инсталације за дојаву пожара одвојени од вода и кабла.

Члан 74.

(1) Електричне инсталације и опрема стабилне инсталације за дојаву пожара одговарају простору у који се уграђују (водонепропусна, за тропске услове, за уградњу у експлозивно угрожене просторе).

(2) Стабилна инсталација за дојаву пожара пројектује се и изводи на начин да не изазива радио и/или телевизијске сметње.

Члан 75.

За функционално испитивање стабилне инсталације за дојаву пожара прибавља се сљедећа документација:

- 1) пројекат изведеног стања стабилне инсталације за дојаву пожара,
- 2) план узбуњивања,
- 3) упутство за руковање и одржавање дојавне централе,
- 4) програм рада дојавне централе и управљања вентилацијом, климом, клапнама, вратима и искључењима,
- 5) контролна књига (књига прегледа и испитивања),
- 6) сви извјештаји о испитивању уграђене опреме,
- 7) испитне листе и протоколи за електричне инсталације.

Члан 76.

(1) Приликом функционалног испитивања стабилне инсталације за дојаву пожара испитује се рад сваког уграђеног елемента, односно сваког јављача пожара, сваког елемента за узбуњивање и свих елемената за пренос сигнала, као и рад дојавне централе и управљања које та инсталација обавља.

(2) По отклањању свих уочених сметњи и неисправности и поновном испитивању, привредна друштва, друга правна лица и предузетници који имају одобрење Министарства унутрашњих послова издају извјештај о функционалности стабилне инсталације за дојаву пожара.

ГЛАВА XX ОДРЖАВАЊЕ СТАБИЛНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ ЗА ДОЈАВУ ПОЖАРА

Члан 77.

Корисник стабилне инсталације за дојаву пожара треба да осигура да око сваког аутоматског јављача пожара буде слободан простор у пречнику од најмање 750 mm и да су ручни јављачи пожара непрекидно видљиви и доступни.

Члан 78.

Корисник стабилне инсталације за дојаву пожара треба да осигура преглед инсталације:

- 1) након појаве пожара,
- 2) након појаве знакова поремећаја погонске спремности,
- 3) при неправилном функционисању,
- 4) при промјени технологије,
- 5) при промјени намјене простора који утичу на примјену техничких мјера надзора.

Члан 79.

(1) Мјере редовног одржавања стабилних инсталација за дојаву пожара уписују се у контролну књигу.

(2) Контролна књига из става 1. овог члана је књига за уношење свих података о редовним испитивањима, измјенама, надоградњама, укључивању и искључивању појединих зона и о дојавама сметњи и пожара (уз сваки податак уносе се датум, вријеме, кратак опис догађаја и потпис дежурног лица).

(3) У контролну књигу на посебним страницама уписују се подаци о:

- 1) испитивању акумулатора,
- 2) локацији и броју одобрења за уградњу јонизујућих јављача пожара,
- 3) датуму замјена појединих дијелова инсталације,
- 4) прегледима, испитивањима, сметњама, поправкама и слично.

(4) У контролну књигу, осим података из става 2. овог члана, уписују се и подаци о:

- 1) сигнализацији пожара,
- 2) кваровима,
- 3) потребним испитивањима,
- 4) лажном узбуњивању,
- 5) привременом искључивању,
- 6) датуму сервисирања,
- 7) другим стањима која се разликују од нормалног погонског стања.

(5) Рад стабилне инсталације за дојаву пожара провјерава одговорно лице корисника инсталације у размацима не дужим од 60 дана.

(6) Приликом редовне провјере рада стабилне инсталације за дојаву пожара испитују се:

- 1) најмање један јављач пожара по примарном воду,

2) сви елементи за узбуњивање,

3) сви предајници и пријемници сигнализације,

4) сви уређаји за аутоматско гашење пожара,

5) склопни уређаји за искључивање вентилације, погона и слично,

6) уређаји за напајање енергијом (визуелни преглед прикључка и нивоа електролита).

Члан 80.

(1) Периодични прегледи стабилне инсталације за дојаву пожара обављају се једанпут годишње.

(2) Периодични преглед обухвата функционалну контролу стабилне инсталације и детаљан преглед свих саставних дијелова.

Члан 81.

При годишњем периодичном прегледу врши се:

1) провјера контролне књиге о извршеном претходном прегледу и попису радова који су послје тога изведени на инсталацији,

2) преглед и испитивање спојнице на акумулатору, нивоа и густоће електролита у свакој ћелији и мјерење капацитета акумулатора,

3) провјера рада индикатора и управљачких елемената на дојавној централи, као и сва искључења и управљања технолошком опремом,

4) испитивање рада елемената за узбуњивање, предајника и пријемника даљинске сигнализације о пожару и о њиховој неисправности,

5) испитивање индикатора сметњи (симулирајући кварове на примарним водовима и уређајима за напајање енергијом),

6) провјера рада сваког појединог јављача пожара према упутству произвођача,

7) преглед каблова, водова, разводних ормара, стезалки и разводних кутија (да ли су неоштећени, адекватно заштићени и означени).

Члан 82.

Поправка стабилне инсталације за дојаву пожара обавља се ако се приликом било које контроле утврде одступања у раду и неисправности стабилне инсталације за дојаву пожара.

Члан 83.

(1) Детаљан преглед свих саставних дијелова стабилне инсталације за дојаву пожара обавља се сваких пет година.

(2) Мјерење отпора изолације и уземљења стално се врши, при чему употребљени напони мјерних инструмената не доводе до оштећења компоненте спојене на воду и каблове.

ГЛАВА XXI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 84.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о техничким нормативима за стабилне инсталације за дојаву пожара ("Службени гласник Републике Српске", број 53/13).

Члан 85.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: С/М-020-91/20
7. јула 2020. године
Бањалука

Министар,
Мр Драган Јукач, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Висина простора – m	Димни јављач пожара	Термички јављачи пожара			Јављач пожара
		класа 1	класа 2	класа 3	
20–30					
7,5–20					
6–7,5					
4,5–6					
до 4,5					

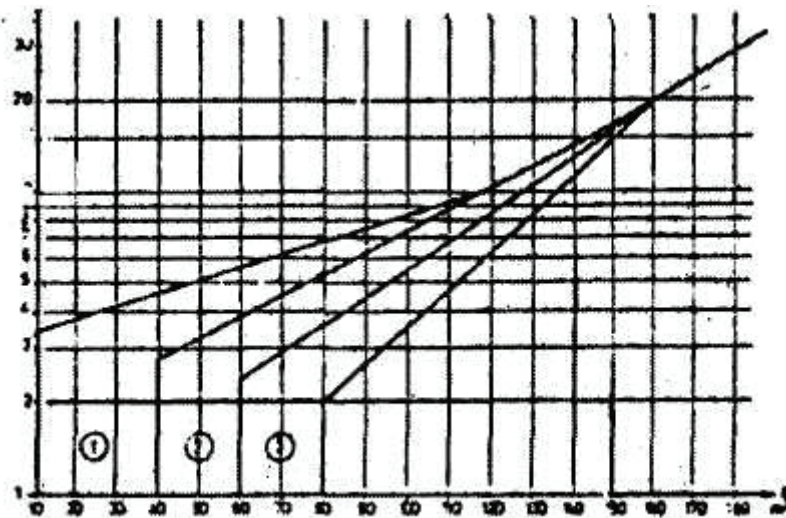
ЛЕГЕНДА		прикладан		врло прикладан		неприкладан
---------	--	-----------	--	----------------	--	-------------

Скица 1

Међузависност различитих аутоматских јављача пожара и висине простора

ПРИЛОГ 2.

ПЛАМЕНИ + ЈОНИЗУЈУЋИ ЈАВЉАЧИ ПОЖАРА

Скица 2

Зависност различитих аутоматских јављача пожара и висине простора

Б – ВИСИНА ПРОСТОРА

А – ПОВРШИНА НАДЗОРА

① мали ризик

② средњи ризик

③ велики ризик

ПРИЛОГ 3.

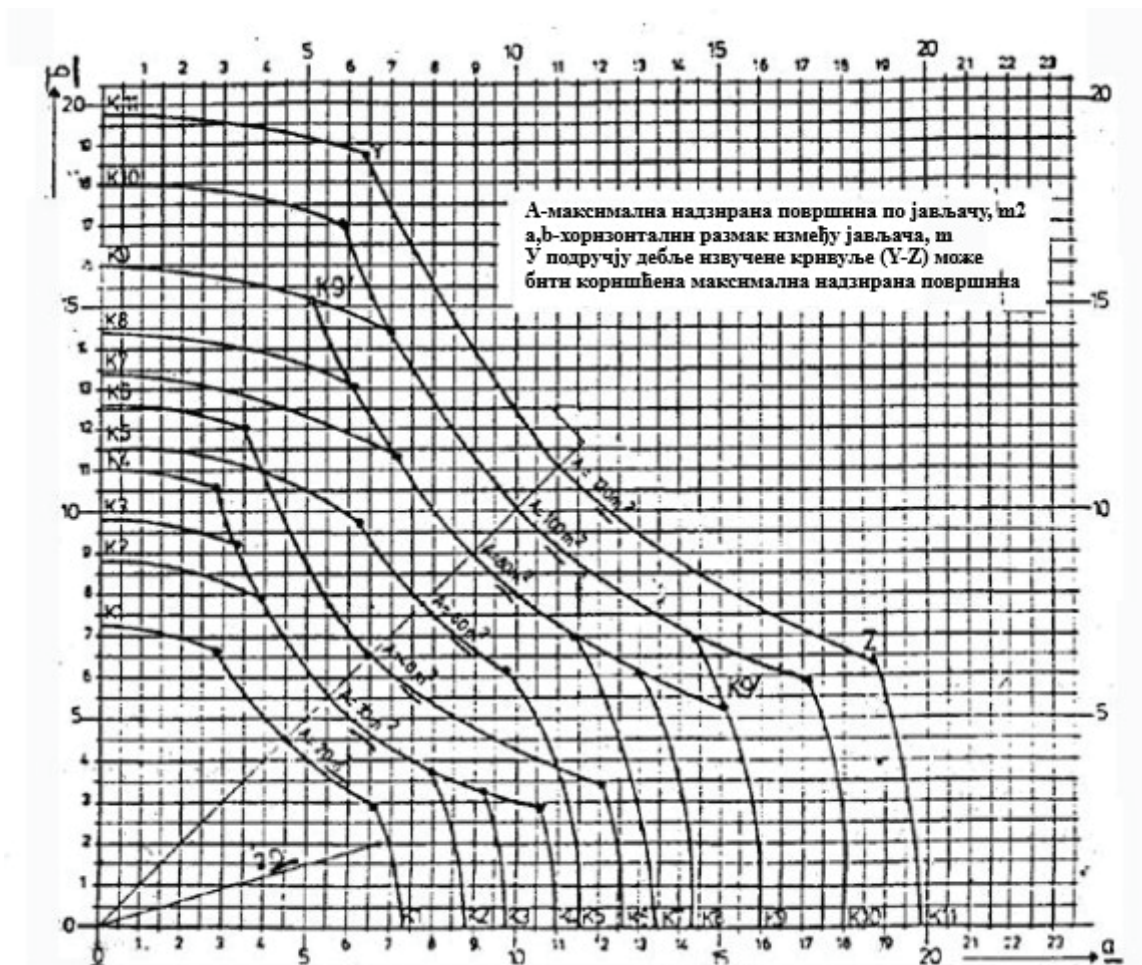
Табела

Број јављача пожара у зависности од површина на којима се примјењују техничке мјере надзора

Основна површина надзираног простора - m ²	ТИП ЈАВЉАЧА ПОЖАРА	Висина простора - m	Максимална површина надзора (А) и највећи дозвољени хоризонтални размак између јављача пожара и одређене тачке стропа (Д) и припадајућа гранична кривуља (К)								
			НАГИБ КРОВА								
			≤ 15°			> 15° до 30°			> 30°		
			А	Д	К	А	Д	К	А	Д	К
≤ 80	димни	≤ 12	80 m ²	6,7 m	К ₇	80 m ²	7,2 m	К ₆	80 m ²	8 m	К _g

> 80	димни димни	≤ 6 6–12	60 m ² 80 m ²	5,8 m 6,7 m	K ₅ K ₇	80 m ² 100 m ²	7,2 m 8,0 m	K _s K _s	100 m ² 120 m ²	9 m 9,9 m	K ₁₀ K ₁
≤ 30	термички 1 термички 2 термички 3	7,5 6,0 4,5	30 m ²	4,4 m	K ₂	30 m ²	4,9 m	K ₃	30 m ²	5,5 m	K _s
> 30	термички 1 термички 2 термички 3	7,5 6,0 4,5	20 m ²	3,6 m	K ₁	30 m ²	4,9 m	K _s	40 m ²	6,3 m	K _s
	јављач пламена	1,5–20	ПОСЕБНО ЗА СВАКИ ПОЈЕДИНАЧНИ СЛУЧАЈ								

ПРИЛОГ 4.

Скица 3

Максимално дозвољени хоризонтални размаци између јављача пожара

ПРИЛОГ 5.

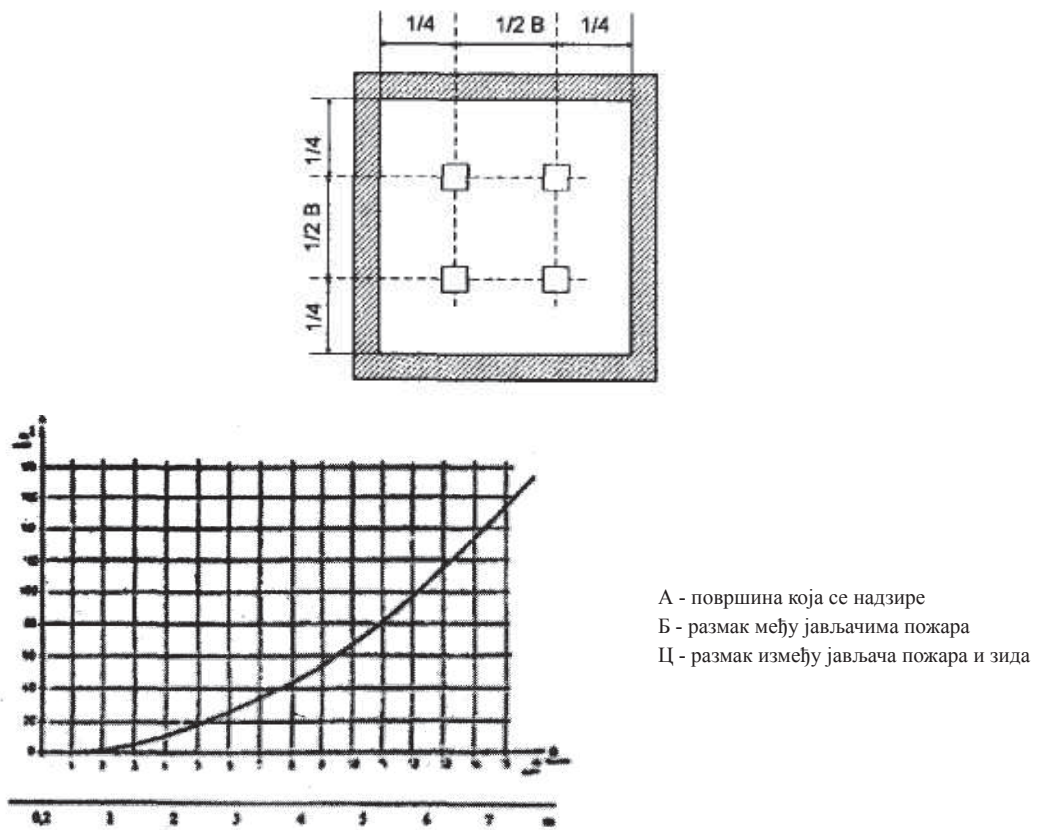
Табела

Потребни размаци димних јављача пожара према стропу или крову

ВИСИНА ПРОСТОРА – m	Размак (ДВ) димних јављача пожара у односу на строп или кров, mm					
	Нагиб крова до 5°		Нагиб крова > 15° до 30°		Нагиб крова > 30°	
	мин.	макс.	мин.	макс.	мин.	макс.
до 6	30	200	200	300	300	300
од 6 до 8	70	250	250	400	400	600
од 8 до 10	100	300	300	500	500	700
од 10 до 12	150	350	350	600	600	800
од 12 до 20	250	450	500	700	800	1.000

Скица 4
Међузависност висине простора, висине потпора и утицаја на размјештај јављача пожара

Скица 5
Шематски приказ и дијаграм дозвољених размака јављача пожара од зида